

EFT Congres – Ons lichaam en EFT: embodied connections

08.30 uur	Ontvangst en registratie
09.30 uur	Opening door dagvoorzitter Desirée van den Broek
09.40 uur	<p>'Het lichaam heeft een eigen taal' Nelleke Nicolai</p> <p>De laatste jaren het concept "Embodied cognition", belichaamde cognitie, in toenemende mate geïntegreerd in de praktijk van de psychotherapie. Het lichaam blijkt op grond van neurowetenschappelijk onderzoek niet alleen een grote rol te spelen in sociale interacties, maar ook in het ontstaan van psychische problemen. In mijn presentatie ga ik kort op enkele concepten in, zoals interoceptie (het vermogen innerlijke sensaties waar te nemen en te differentiëren), empathische processen en de betekenis van de vroege ontwikkeling op het belichaamde Zelf. Daarna zal ik aan de hand van het Ideale Ouderprotocol van Brown en Elliott in interactie met de zaal bespreken hoe wij via het lichaam negatieve ouderlijke representaties kunnen wijzigen.</p>
10.10 uur	<p>'On the interpersonal dynamics of sexuality: the role of attachment' Marieke Dewitte</p> <p>Sex research has a long tradition of studying sexual responding as a stable intra-individual feature instead of a dynamic, dyadic, and interactional process, which is remarkable because sex most often takes place in the context of the relationship. In this talk, I will elaborate on the interpersonal dynamics of sexuality and discuss the importance of including both partners' responses and relationship variables in research on sexual function. Such integration between sex and relationship research is not only important from a theoretical perspective. It is also likely to inform clinical practice. As yet, it is not well understood how sexual problems develop out of adverse relationship experiences. Attachment theory may provide an important theoretical framework in this regard, revealing new insights on the relational dynamics underlying functional as well as dysfunctional sexual interactions. I will summarize theoretical and empirical ideas of attachment theory and describe how attachment-style differences are manifested in intimate and sexual relationships. I will end my talk with discussing the clinical implications of this interpersonal view on sexuality and the importance of considering partner responses and the relationship climate as targets of intervention.</p>
10.40 uur	<p>Tango = verbinding</p> <p>In een korte performance laten we deelnemers kennismaken met tango als invalshoek voor verbinding. Daarbij gebruiken we dans, muziek en ritme als bouwstenen.</p>
11.00 uur	<p>Reflectie op het thema van het congres <i>Paneldiscussie</i></p>

11.30 uur	Koffiepauze
12.00 uur	Workshopronde 1
01	<p>Emotions, attachment and body: connecting sexually and emotionally through EFT Zoya Simakhodskaya</p> <p>Many couples presenting for couples therapy may complain of sex issues: discrepancies in desire, lack of attraction or sexual compatibility, arousal or orgasm problems, or challenges in the bedroom after having children, going through infidelity or in the wake of trauma. From the perspective of Emotionally Focused Therapy, such complaints are most often part of an underlying lack of security and bond in the relationship caused by the negative cycle between partners. At times, as the partners de-escalate and become more secure, sexual issues remain unresolved. This workshop will introduce you to up to date research on current models of sexuality. Overview of assessment of both the negative relational cycle and the sexual cycle will be offered, as well as using EFT interventions with both cycles to help couples move to de-escalation. This workshop will include lecture and video examples.</p>
02	<p>Working with Sensation in EFT to Resolve Trauma Kathryn Rheem & Leanne Campbell</p> <p>Emotionally Focused Therapy (EFT) is an experiential model that emphasizes clients' experiences in the present moment. With a focus on clients' emotions moment-to-moment, the body – and its sensations -- is the conduit for emotions, and, in the case of trauma in particular, frequently provide the only access to deeper emotions, and the only venue to help clients widen their capacity to regulate their emotions. Emotional dysregulation, known as the hallmark of trauma, is considered a reflection of the echoes of unresolved trauma that live in the body. These echoes create uncomfortable, distressing, and unwanted sensations that interrupt our clients' lives and their most important relationships. Instead of their relationships being a resource for discomfort, often these uncomfortable and distressing sensations trigger experiences that lead to emotional reactivity and escalations with their partners. Especially important when working with trauma survivors and their partners, finding and making safe contact with our clients' sensations and making these sensations relational are the key processes needed to bring comfort, connection and resolution. This workshop will include lecture and video examples.</p>
03	<p>Het lichaam vertelt haar eigen verhaal Monique Cuppen & Charlotte van der Kruijk</p> <p>De partner-relatie is extreem gevoelig voor overdracht en projectie en voor de vermenging van heden en verleden. Veelal is dit een onbewust proces. Als een koppel hierin verstrikt raakt, vertelt het lichaam vaak het verhaal van on vervulde basale ontwikkelingsbehoeften en niet geuite emoties. Hoe kun je het lichaam laten spreken als woorden (even) tekort schieten tijdens een therapie? Hoe kun je cliënten bewust maken van vroege gedragspatronen, die geactiveerd worden in de huidige relatie(s)? Tijdens deze workshop kunt u kennismaken met het gedachtengoed van Albert Pesso, die vanuit zijn ervaringen bij het opleiden van dansers, een therapie ontwikkelde die zijn fundament heeft in de lichamelijke beleving en lichamelijke interactie. Na deze workshop heeft u meer zicht op enkele lichaamsgerichte Pesso-technieken, die u kunnen helpen bij het vertragen en valideren van partners en van uzelf als therapeut.</p>

04	<p>EFT bij koppels waarvan een partner genderdysforie heeft Joep Roeffen</p> <p>Als je vader of moeder, of je eigen partner transgender is, heeft dit consequenties voor alle gezinsleden en zeker ook voor de partnerrelatie. In deze workshop willen wij stilstaan bij de verschillende processen waar deze gezinnen en/of koppels mee te maken krijgen. Wat betekent het voor mijn relatie als ik mijn partner vertel dat ik me niet thuis voel in mijn eigen lichaam en een vaak moeizaam en langdurig transgendertraject moet aangaan? Een proces waarin ik misschien van man naar vrouw ga; vader blijf, maar waarin ik graag vrouwelijk wil worden aangesproken? Veel gezinnen of relaties worden dan verbroken en er ontstaat veel onbegrip. Wat betekent dit proces voor de zelfacceptatie, voor de ervaren acceptatie van de ander? Wat betekent het om elkaar vast te houden of vastgehouden te worden als het lichaam waarin je bent opgegroeid niet meer als jezelf voelt.</p>
05	<p>Werken met lichaamssensaties en ‘Een anker creëren’ – interventies uit muziektherapie en psychodrama ingezet binnen EFT Julia Engelbrecht & Jetske Zijlstra</p> <p>In EFT relatie- en gezinstherapie ben je zowel gericht op het inzichtelijk maken van bindingspatronen tussen mensen als ook op het inzichtelijk maken van ‘patronen’ in de mens zelf. Te denken valt aan hechtingsbehoeften, beschermmechanismen en overlevingsgedrag. Deze patronen in de mens hebben grote invloed op het gedrag en daarmee op de manier waarop je verbinding en contact maakt en communiceert. En zoals Sue Johnson zegt: in relaties is er altijd sprake van een hoge arousal vanwege de zoektocht naar bevrediging van de basale hechtingsbehoeften. In relatietherapie worden deze innerlijke patronen dus sterk getriggerd. Deze innerlijke krachten manifesteren zich via het lijf, nog veel eerder dan in taal. Als deze krachtig zijn in de persoon dan staan ze het contact maken, verbinden en helder kijken in de weg.</p>
06	<p>De fysieke taal van de liefde Christel van der Kaaden & Elma Oosthoek</p> <p>De workshop is praktisch opgebouwd: vanuit het ervaren van contact met het eigen lichaam werken we toe naar het ervaren van contact met de omgeving en de ander. Er ontstaat inzicht in belemmerende en helpende factoren om liefdevol contact te kunnen aangaan. Na afloop zijn de deelnemers bekend met een flink aantal oefeningen die ze zelf desgewenst bij een EFT- sessie kunnen toepassen.</p> <p>Daar waar het binnen de EFT gaat om de talige verbinding zoekt de haptonomie naar verbinding vanuit het lichaam als geheel. In deze workshop reikt Christel je inzichten en handvatten aan om binnen de EFT het lijf meer te betrekken. Immers, het lichaam vertelt zijn eigen verhaal – daar waar woorden tekort schieten of alles al gezegd is.</p>
13.30 uur	Lunchpauze met inspirational meetings
15.00 uur	Workshopronde 2
01	<p>Emotions, attachment and body: connecting sexually and emotionally through EFT Zoya Simakhodskaya</p> <p>Many couples presenting for couples therapy may complain of sex issues: discrepancies in desire, lack of attraction or sexual compatibility, arousal or orgasm problems, or challenges in the bedroom after having children, going through infidelity or in the wake of trauma. From the perspective of Emotionally Focused Therapy, such complaints are most often part</p>

	<p>of an underlying lack of security and bond in the relationship caused by the negative cycle between partners. At times, as the partners de-escalate and become more secure, sexual issues remain unresolved. This workshop will introduce you to up to date research on current models of sexuality. Overview of assessment of both the negative relational cycle and the sexual cycle will be offered, as well as using EFT interventions with both cycles to help couples move to de-escalation. This workshop will include lecture and video examples.</p>
02	<p>Working with Sensation in EFT to Resolve Trauma <i>Kathryn Rheem & Leanne Campbell</i></p> <p>Emotionally Focused Therapy (EFT) is an experiential model that emphasizes clients' experiences in the present moment. With a focus on clients' emotions moment-to-moment, the body – and its sensations -- is the conduit for emotions, and, in the case of trauma in particular, frequently provide the only access to deeper emotions, and the only venue to help clients widen their capacity to regulate their emotions. Emotional dysregulation, known as the hallmark of trauma, is considered a reflection of the echoes of unresolved trauma that live in the body. These echoes create uncomfortable, distressing, and unwanted sensations that interrupt our clients' lives and their most important relationships. Instead of their relationships being a resource for discomfort, often these uncomfortable and distressing sensations trigger experiences that lead to emotional reactivity and escalations with their partners. Especially important when working with trauma survivors and their partners, finding and making safe contact with our clients' sensations and making these sensations relational are the key processes needed to bring comfort, connection and resolution. This workshop will include lecture and video examples.</p>
03	<p>Het lichaam vertelt haar eigen verhaal <i>Monique Cuppen & Charlotte van der Kruijk</i></p> <p>De partner-relatie is extreem gevoelig voor overdracht en projectie en voor de vermenging van heden en verleden. Veelal is dit een onbewust proces. Als een koppel hierin verstrikt raakt, vertelt het lichaam vaak het verhaal van onvervulde basale ontwikkelingsbehoeften en niet geuite emoties. Hoe kun je het lichaam laten spreken als woorden (even) tekort schieten tijdens een therapie? Hoe kun je cliënten bewust maken van vroege gedragspatronen, die geactiveerd worden in de huidige relatie(s)? Tijdens deze workshop kunt u kennismaken met het gedachtengoed van Albert Pesso, die vanuit zijn ervaringen bij het opleiden van dansers, een therapie ontwikkelde die zijn fundament heeft in de lichamelijke beleving en lichamelijke interactie.</p>
04	<p>Verbonden tot het einde <i>Christiaan Rhodius & Mecheline van der Linden</i></p> <p>Als onderling contact essentieel is voor de welzijn van mensen, dan is bedreiging van die verbondenheid reden voor grote bezorgdheid. Ongeneeslijke ziekte wordt daarbij door meniggeen als de grootste en in ieder geval definitieve bedreiging gezien. En als de dood zich dan aankondigt en het afscheid van het lichaam aanstaande is dan levert dat volop dynamiek bij zowel de zieke als zijn/haar omgeving. Principes van EFT zijn ook in de palliatieve fase van ziekte uitermate bruikbaar en bieden aanknopingspunten voor interventies. In de workshop zal ook uitgebreid stilgestaan worden bij 'de palliatieve paradox'.</p>

05	<p>Vaardigheden en Emoties in Verbinding . “ Hou je lijf erbij”! Het gebruik van emotieregulatievaardigheden in EFT</p> <p><i>Jacomijn Jacobs</i></p> <p>Emotionele hechting verbindt mensen met elkaar. Deze hechting bevindt zich tussen mensen, binnen gezinnen en houdt ons bij elkaar. Emotionele hechting laat ons begrip en sympathie op-brengen voor anderen. Ondanks deze duidelijke sociale redenen voor emotionele hechting, verschillen we in de mogelijkheden die we hebben om met zulke hechting om te gaan. Mensen met antisociale problematiek hebben de neiging hechting aan anderen te vermijden of door te snijden. Mensen met borderlineproblematiek hebben de neiging zeer snel gehecht te raken en hebben moeite met onthechting ook al zegt hun wijze geest dat wel te doen. Mensen met emotionele problemen hebben vaak moeite om zich uit te drukken en zich te binden aan een ander. Ze worden daardoor vaak minder begrepen, missen of verliezen het contact met zichzelf en de ander omdat ze emotioneel overspoeld raken. In deze workshop krijgt de deelnemer kennis over de toepasbaarheid van de theorie, interventies en benadering uit de verschillende modellen. Vaardigheden die minder een beroep doen op het cognitieve maar juist op de lichamelijke sensaties kunnen een uitkomst bieden.</p>
06	<p>Ik voel dus ik ben: het lichaam als bron van ervaring, van heling en van groei (Focusing)</p> <p><i>Aaffien de Vries</i></p> <p>Via verschillende lichaamsgerichte oefeningen maken de deelnemers kennis met ‘felt-sensing’ en met verschillende vaardigheden om de innerlijke relatie te bevorderen. Er worden handreikingen gedaan die voortkomen uit de methodiek van Focusing. De Felt-sense is het centrale begrip binnen focusing; een felt-sense omvat emotie maar is meer dan dat; op een goede manier benaderd brengt het transformatie en daarmee heling en groei voor de cliënt. De mate van uitwisseling is vooral afhankelijk van de grootte van de groep.</p>
16.30 uur	Afsluiting – samenvattend
17.00 uur	Borrel